

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 19, 01103 Vilnius, tel. +370 5 239 1001,
El. paštas zum@zum.lt, <http://www.zum.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188675190

Sveikatos apsaugos ministerijai

2025- Nr. _____
I _____ Nr. _____

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Žemės ūkio ministerija išnagrinėjo pateiktus derinti Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 15 ir 41 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 41¹ straipsniu įstatymo projektą (toliau – VSPĮ projektas), Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymo Nr. VIII-529 5, 9 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – AMĮ projektas), Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir kodekso papildymo 45¹ straipsniu įstatymo projektą (toliau – ANK projektas) (toliau kartu – Įstatymų projektai) ir teikia pastabas ir pasiūlymus.

1. VSPĮ projektas.

1.1. Projekto 2 straipsniu keičiamo įstatymo 41 straipsnio 5 dalies nuostatos, kad „kvapų kontrolė vykdoma sveikatos apsaugos ministro patvirtintų Kvapų kontrolės taisyklių nustatyta tvarka“ neaišku, ar nurodomos naujos kvapų kontrolės taisyklės, ar Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. V-885 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“ ir Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklių patvirtinimo“ patvirtintos taisyklės. Projekto aiškinamajame rašte nėra nenurodyta, kad kvapų kontrolės tvarkai nustatyti bus rengiamos naujos kvapų kontrolės taisyklės. Siūlome patikslinti arba nurodyti, kad kvapų kontrolė vykdoma sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka.

1.2. Projekto 2 straipsniu įstatymo 41 straipsnis papildomas 5¹ dalimi, nustatant, kad Visuomenės sveikatos centras, nagrinėdamas asmenų prašymus / skundus dėl taršos kvapais iš stacionarių taršos šaltinių, administracinį sprendimą turi priimti per 180 dienų, o projekto aiškinamajame rašte tokio ilgo termino priežastimi įvardijama tai, kad „<...> būtiną informaciją tyrimams taršos šaltiniuose atlikti Centras turi susirinkti pats <...>“. Paminėtina, kad pvz., Aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo nustatyta tvarka aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės

pareigūnai ūkinės veiklos objektus patikrinti, ar juose laikomasi aplinkos apsaugą ir gamtos išteklių naudojimą reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų, imti ėminius, atlikti tyrimus ir matavimus ir kt. kontrolės veiksmus aplinkos ministro nustatyta tvarka turi ne ilgiau kaip 20 darbo dienų bei aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančios institucijos vadovo ar jo įgalioto asmens sprendimu šis terminas gali būti pratęstas ne daugiau kaip 20 darbo dienų. Manome, kad ilgai trunkanti kvapo koncentracijos kontrolės procedūra didina priežiūros naštą ūkio subjektui, be to, dėl kvapų koncentracijos nustatymo metodo specifikos bei aplinkai santykinai lokalsios kvapų įtakos kontrolės procedūra tampa nepakankamai rezultatyvi kontrolės poveikio ir grįžtamojo ryšio aspektu. Siūlome bendrą kontrolės terminą trumpinti ir diferencijuoti pagal kontrolės etapus.

1.3. Projekto 3 straipsniu įstatymas papildomas 41¹ straipsniu nustatant, kad *kvapų kontrolės metu* atliekamų laboratorinių tyrimų ir kvapo sklaidos modeliavimų išlaidas *apmoka fiziniai ir (ar) juridiniai asmenys, jeigu kvapų kontrolės metu patvirtinama, kad viršijama* didžiausia leidžiama kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore ir (ar) viršijamos TIPK leidime ar taršos leidime nustatytos taršos šaltiniuose leistinos kvapo emisijos. Nepritariame šiai nuostatai. Manome, kad, atsižvelgus į tai, kad laboratoriniai tyrimai atliekami ne aplinkos ore, o ūkio subjektų taršos šaltiniuose, taršos šaltiniuose gauti kvapo tyrimų rezultatai modeliuojami ir kvapo koncentracija gyvenamosios aplinkos ore nustatoma skaičiavimo būdu, šia nuostata sukurama pernelyg aiški diskrecija pareigūnams, atliekantiems kontrolės veiksmus, savo nuožiūra nuspręsti ūkio subjekto prilyginimą teršėjui. Be to, neaišku kas turėtų apmokėti laboratorinių tyrimų ir kvapo sklaidos modeliavimų išlaidas, jeigu kvapų kontrolės metu bus patvirtinta, kad didžiausia leidžiama kvapo koncentracijos ribinė vertė *neviršijama*. Įstatymų projektų aiškinamajame rašte nurodyta, kad „Atsižvelgiant į minėtą kvapų laboratorinių tyrimų specifiką, kvapų koncentracijos nustatymo tyrimai ir modeliavimas yra labai brangūs“. Pažymime, kad projekte nustatytas įpareigojimas apmokėti laboratorinių tyrimų ir kvapo sklaidos modeliavimų išlaidas sukelia administracinę ir finansinę naštą ūkio veiklos subjektams. Kadangi projektu numatomi nauji įpareigojimai ūkio subjektams, manome, kad būtina įvertinti bendrą prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų pokytį ūkio subjektams, vadovaujantis Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 11 d. nutarimu Nr. 4 „Dėl Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo metodikos patvirtinimo“.

Papildomai siūlytume numatyti galimybę ūkio subjektams kvapo koncentracijos tyrimus atlikti ne tik Nacionalinėje visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijoje, bet ir kitose kvapų tyrimo laboratorijose bei pripažinti gautus kvapo tyrimų rezultatus tinkamais, atliekant kvapų valdymo kontrolę.

2. AMĮ projektas.

2.1. Projekto 2 straipsniu keičiamą Aplinkos monitoringo įstatymo 9 straipsnio nuostatą dėl kvapų monitoringo siūlome papildyti, kad sveikatos apsaugos ministras kriterijus, kuriuos atitinkantys ūkio subjektai privalo vykdyti kvapų monitoringą, nustato atsižvelgdamas į atskirų ūkinės veiklos rūšių ir technologinių procesų galimai neigiamą poveikį aplinkai.

2.2. Siūlome įvertinti, ar nereikėtų papildyti Aplinkos monitoringo įstatymo 11 straipsnio dėl laboratorijų, atliekančių kvapų tyrimus.

3. ANK projektas.

Projektu ANK įstatymas papildomas 45¹ straipsniu, nustatant administracinę atsakomybę ūkio subjektams, kai ūkinės ar kitokios veiklos vykdytojas nesilaiko taršos ar taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidime (toliau – TIPK) nustatytų kvapų valdymo sąlygų ar pažeidžia visuomenės sveikatos srities teisės aktus. Neaišku, kodėl projektu išskiriama sritis, susijusi su kvapų valdymu. Pastebėtina, kad ANK įstatymo 235 straipsnio 9–12 dalyse nustatyta atsakomybė už ūkinės ar kitokios veiklos vykdymą nesilaikant taršos leidime ar TIPK leidime nustatytų sąlygų. Taip pat pastebėtina, kad *taršos leidime ir TIPK leidime yra kvapų valdymo dalis* (leidžiamas kvapų skleidimas – kvapo šaltinis, kvapų valdymo (mažinimo) priemonės, leidžiamas kvapo emisijos rodiklis), paraiškoje gauti leidimą turi būti nurodoma veiklos sukeliama kvapų atitiktis visuomenės sveikatos saugos teisės aktams, teikiami kvapų, cheminių medžiagų, skleidžiančių kvapus, sklaidimą bei atitiktį visuomenės sveikatos saugos teisės aktams pagrindžiantys dokumentai, Nacionalinis visuomenės sveikatos centras (toliau – NVSC) įvertina ir derina TIPK leidimų ir taršos leidimų paraiškas, ar jos atitinka visuomenės sveikatos saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus kvapų valdymo srityje, pagal kompetenciją nustato ir peržiūri TIPK leidimų ir taršos leidimų kvapų valdymo sąlygas, vykdo kvapų valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose, įskaitant tai, kaip laikomasi TIPK leidimuose ir taršos leidimuose NVSC nustatytų sąlygų dėl kvapų valdymo.

Už visuomenės sveikatos srities Europos Sąjungos reglamentų ar sprendimų, *higienos norminių aktų ar kitų visuomenės sveikatos srities teisės aktų*, Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo pažeidimu nustatyta atsakomybė ANK įstatymo 45 straipsnyje.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, manome, kad atsakomybė už kvapų valdymo sąlygų laikymąsi jau yra numatyta ANK įstatyme, todėl siūlome projektu nedubliuoti ANK įstatymo straipsnių ir tik patikslinti projektu keičiamą 589 straipsnį, Visuomenės sveikatos centrui suteikiant įgaliojimus vykdyti administracinių nusižengimų teiseną už ANK įstatymo 235 straipsnio 9–12 dalyse ir 45 straipsnyje minimus pažeidimus.

Viceministras

Gediminas Tamašauskis